

سنخیت انگاری وحی و مشاهدات عرفانی منجر به تفسیرهای متفاوتی می شود

معاون فرهنگی قوه قضائیه روز گذشته در نشست نسبت وحی و شهود عرفانی با بیان اینکه بسیاری از فلاسفه وحی را از جنس شهود و تجربه های عرفانی اما در سطحی عالی تر می دانند...

معاون فرهنگی قوه قضائیه روز گذشته در نشست نسبت وحی و شهود عرفانی با بیان اینکه بسیاری از فلاسفه وحی را از جنس شهود و تجربه های عرفانی اما در سطحی عالی تر می دانند، گفت: این سنخیت انگاری وحی و مشاهدات عرفانی می تواند منجر به تفسیرهای متفاوتی شود، چرا که در مکاشفات عرفانی حوادثی اتفاق می افتد که به طور جدی با وحی متفاوت است. به گزارش خبرنگار مهر، به همت مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران و همکاری انجمن کلام حوزه علمیه، نشست «نسبت وحی و شهود عرفانی» روز گذشته 14 بهمن ماه با سخنرانی حجت الاسلام والمسلمین دکتر هادی صادقی، معاون فرهنگی قوه قضائیه و دانشیار دانشگاه قرآن و حدیث و دکتر همایون همتی استاد دانشگاه و دکتر افضل دانشیار مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران در این مؤسسه برگزار شد.

در ابتدای این نشست هادی صادقی با بیان اهمیت تجربه های عرفانی در حوزه های کلام، فلسفه و عرفان گفت: هر یک از این حوزه ها تعاریف متفاوتی را از تجربه های عرفانی ارائه کرده اند، اما به طور کلی «وحی» را نوعی مکاشفه شمرده اند که پیام الهی را به سوی انسان به واسطه راه های غیرعادی می رساند. در واقع «وحی»، پیام رمزی و رازآلود میان خداوند متعال و فردی از آحاد بشر است که به صورت مستقیم یا غیرمستقیم به او و سپس به همه مردم منتقل می شود.

وی با تأکید بر اینکه ویژگی وحی به گونه ای است که همه افراد نمی توانند آنرا دریافت کنند، اظهار داشت: سؤال مهمی که درباره وحی مطرح می شود این است که خاستگاه وحی چیست؟ نظریه سنتی در پاسخ به این سؤال می گوید مبدأ وحی خداوند متعال است و او فردی که ظرفیت دریافت این پیام را دارد، برمی گزیند.

این استاد حوزه و دانشگاه در ادامه سخنانش افزود: دیدگاه دیگر معتقد است وحی از درون پیامبران می جوشد و از سوی خداوند نیست. برخی نیز با تلفیق این دو دیدگاه، وحی را امری از جانب خداوند و پیامبر می بینند.

وی در نقد و بررسی دیدگاهی که وحی را امری جوششی از درون پیامبر می داند، بیان کرد: این دیدگاه می تواند از سویی شخصیت پیامبران را بالا ببرد و از سوی دیگر، شخصیت آنها را پایین بیاورد، چرا که در این حالت برخی مطرح می کنند که وحی چگونه امری است که پیامبران خود از آن آگاهی ندارد اما ما می دانیم که چگونه امری است! ده ها آیه در قرآن کریم وجود دارد که وحی را امری از سوی خداوند می داند که به واسطه جبرئیل بر پیامبر نازل شده است.

صادقی در ادامه سخنانش اذعان کرد: بسیاری از فلاسفه وحی را از جنس شهود و تجربه های عرفانی اما در سطحی عالی تر می دانند. این سنخیت انگاری وحی و مشاهدات عرفانی می تواند منجر به تفسیرهای متفاوتی شود، چرا که در مکاشفات عرفانی حوادثی اتفاق می افتد که به طور جدی با وحی متفاوت است. به طور مثال در وحی شریعت آفرینی و گزارشهای جزئی تاریخی وجود دارد اما در مکاشفات عرفانی چنین مولفه هایی دیده نمی شود.

این محقق و نویسنده کشورمان تأکید کرد: از سوی دیگر، این مکاشفات با فرهنگ عصر حدوث خود سنخیت دارند، در حالی که در وحی دیده می شود که پیامبران در مقابل ادبیات و فرهنگ جامعه خود می ایستند. بنابراین می توان نتیجه گرفت که وحی به لحاظ برخی از عناصر با مشاهدات عارفانه مشابهت دارد اما محدود به آن نیست و فراتر از آن است، چرا که معرفتی که در وحی حاصل می شود وجه تفاوت آن با مکاشفات عرفانی است.